

Подолянчук О.А. к.е.н.
доцент кафедри аудиту та державного контролю
Захарчук І.С. студентка групи 51-ОА М
Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця

БИОМАСА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА – ОБ’ЄКТ ОБЛІКУ

Стосовно доцільності виробництва біопалив серед вчених ведеться дискусія. Противники виробництва біопалив наголошують на загостренні продовольчої проблеми, а також стверджують про низьку економічну та енергетичну їх ефективність. Однак, реалії сучасності в галузі енергетичного забезпечення країни змушують задуматися ще раз і ще раз про поповнення енергетичних ресурсів відмінних від нафтових, вугільних і газових – альтернативних видів палива.

Україна ще у 2000 році стала на шлях виробництва альтернативних видів палива. Проте, питання виробництва біомаси, її обліку та контролю залишаються актуальними та потребують розвитку, уточнення та вдосконалення методичних і методологічних аспектів.

Дослідження науковців свідчать, що основними складовими енергетичного потенціалу є енергетичні культури та відходи виробництва сільськогосподарських культур.

Джерелом енергетичної сировини можуть бути як побічні продукти рослинного походження (солома, соняшникове лушпиння, стебла кукурудзи тощо), щорічні відходи яких становлять до 50 млн т, так і спеціально призначені для цього енергетичні рослини, які є головним абсорбентом вуглекислого газу, зменшуючи його кількість в атмосфері. Вони утворюють високі врожаї біомаси, яку можна було б використати на енергетичні цілі для виробництва біопалива [1].

Велика кількість рослин була досліджена для визначення потенційної

можливості використання їх у якості енергетичних культур, але тільки небагато видів досягли комерційного рівня і вирощуються на великих площах. Найбільш перспективними, вирощуваними в Україні, можна вважати: ріпак, кукурудзу, сою, соняшник, цукрове сорго, просо, міскантус, цукровий та кормовий буряк.

В Законі України «Про альтернативні види палива» визначено, що біомасою виступає біологічно відновлювальна речовина органічного походження, що зазнає біологічного розкладу – відходи сільського господарства (рослинництва і тваринництва), лісового господарства та технологічно пов'язаних з ним галузей промисловості, а також органічна частина промислових та побутових відходів [2].

Проте, рослинницьку продукцію для виробництва біомаси науковці класифікують за певними видами (табл. 1).

Таблиця 1

Види біомаси у структурі рослинницької продукції

Солома зернових культур	Вид біомаси	Солома ріпаку
Відходи виробництва кукурудзи (стебла, листя, стрижнів початків)		Відходи виробництва соняшника (стебла, кошики, лушпиння)
Сировина для біодизельного палива (ріпак, соя, соняшник)		Сировина для біоетанолу (зерно, меляса, картопля і т.п.)
Сировина для біогазу (силос)		Деревна біомаса

Джерело: Сформовано за [3, с. 210]

Саме положення нормативних документів та приведена класифікація визначають особливості обліку біомаси як частини сільськогосподарської продукції аграрного підприємства.

Поняття об'єкт має декілька значень, одне з яких за даними Вікіпедії трактується наступним чином: об'єкт (від латинського *objectus* – предмет) – це те, на що направлена певна діяльність [4]. Відповідно об'єктами обліку виступають господарські засоби, джерела їх утворення, господарські процеси та результати діяльності.

Викладене дає можливість обґрунтувати об'єкти обліку біомаси продукції рослинництва наступним чином:

– основна сільськогосподарська продукція: сировина для біодизельного палива (ріпак, соя, соняшник); сировина для біоетанолу; сировина для біогазу

(силос); деревна біомаса;

- супутня сільськогосподарська продукція – зерно льону, конопель;
- побічна сільськогосподарська продукція – солома, соняшникове лущиння, стебла кукурудзи, гичка, стебла, кошики соняшника тощо);
- витрати на виробництво основної та побічної продукції за статтями передбаченими обліковою політикою підприємства;
- собівартість виробництва біомаси за її видами;
- доходи від реалізації чи використання;
- фінансовий результат (прибуток, збиток).

Не вдаючись до методичних аспектів обліку, варто відзначити, що в сучасних умовах господарювання та реформ бухгалтерського обліку існують проблеми облікового відображення господарських операцій. Це пояснюється тим, що об'єкти обліку біомаси залежно від мети її використання по різному відображаються на рахунках бухгалтерського обліку. Тому дослідження даного напрямку потребує ґрунтовного вивчення.

Список використаних джерел

1. Хіврич О. Енергетичні рослини як сировина для біопалива / Хіврич О., Курило В., Квак В., Каськів В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.propozitsiya.com/?page=146&itemid=3624>
2. Марчук У.О. Продукція рослинництва як стратегічний ресурс української енергетики / Марчук У.О., Чудак Л.А. // Збірник наукових праць «Наукові праці інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків». – Випуск 19. – Київ, 2013. – 249 с.
3. Про альтернативні види палива : Закон України від 14.01.2000 р. №1391-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1391-14>
4. Матеріали Вікіпедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Об'єкт>